

ÅRSMELDING 2004-2005

Nesttunvassdragets venner
Postboks 25, Slåtthaug
5851 Bergen, www.Nesttunvassdraget.no

Nesttun, mars 2006

Til alle medlemmer i Nesttunvassdragets Venner

1. INNLEDNING – STIFTELSEN AV FORENINGEN

Tanker om etablering av en venneforening for Nesttun-vassdraget dukket opp i forbindelse med arbeidet i prosjektgruppa "Nesttun mot år 2020". Til oppstart av foreningen ble det bevilget områdetiltaksmidler fra fylkesmannens landbruksavdeling, søker var Fana bondelag. I regi av Bergen Forum 21, ble det 25.11.98 arrangert et informasjonsmøte om Nesttunvassdraget med god deltakelse. Det var her enighet om å opprette en interesseorganisasjon for vassdraget og det ble oppnevnt et interimstyre som skulle arbeide videre med forslag til vedtekter, arbeidsplaner og styre for organisasjonen.

Stiftelsesmøte ble avholdt 29.11.00 med ca. 70 frammøtte. Det ble her foretatt valg av styre, og vedtatt foreløpige vedtekter og kontingentsatser. Det var også anledning til å sette seg på lister for deltakelse i ulike prosjektgrupper/aktiviteter, og også her var det stor respons.

2. STYRETS SAMMENSETTING

Styret inkludert varamedlemmer har i 2004-2005 bestått av følgende personer:

Terje Aarsand
Atle Grimstad
Erik Falck
Kristin A. Hopkins
Jim Heldal
Geir A. Haugum
Kjell Inge Skjerveggen
Erik Molden

Valgkomite: Erik Molden (leder), Øyvind Ullestad

Styret ble på siste årsmøte gitt fullmakt til å konstituere seg selv. På grunn av langtidssykdom og annet fravær, har det vært rokering mht ansvarsfordeling og ledelse.

3. FORMÅL OG VIRKEMOMRÅDE – VEDTEKTER

Foreningen Nesttunvassdragets venner er en frittstående og partipolitisk uavhengig forening som ved frivillig innsats arbeider for at de store kulturhistoriske verdier samt miljø- og naturkvaliteter som er knyttet til Nesttun-vassdraget blir ivaretatt og gjort tilgjengelig for allmennheten.

I forbindelse med foreningens virksomhet, defineres Nesttun-vassdraget slik:

- Elven som renner gjennom Nesttun ut i Hopfossen med alle kilder og tilløp.

Vedtektene vedlegges årsmeldingen.

4. MÅLSETTINGER OG TILTAK

Med utgangspunkt i formålet med foreningen, har vi listet opp en del mål, tiltak og hvordan vi skal organisere oss.

- **Målsettinger**

- Ta vare på mangfold og variasjon i natur og nærmiljø
- Unngå ødeleggelser av vassdrag, flora og fauna
- Ta vare på landskapet som dokumentasjon og opplevelsesfaktor
- Ta vare på kulturhistoriske spor i landskapet
- Redusere miljøforurensing og forsøpling
- Planlegge bruk for allmennheten
- Utforme tiltak som gir positive estetiske opplevelser
- Skape mulighet for fiske, friluftsliv og rekreasjon
- Ta vare på grønstruktur og grønne lunges
- Arbeide for at nye naturinngrep langs vassdraget tar hensyn til landskap, natur og miljø

- **Tiltak**

- Lage gangstier som kan knytte nærmiljø og friområder sammen og som kan kanalisere ferdsel, gi tilkomst til vassdraget og hindre gangtrafikk over dyrka mark
- Skilting av naturstier med informasjon om natur og kulturminner
- Skjerme og rehabiliterer eksisterende naturinngrep
- Utføre generell opprydding
- Sikre parkeringsmuligheter ved gode turområder
- Spre informasjon om prosjektet

5. HANDLINGSPLAN

Styret har arbeidet etter følgende handlingsplan for foreningens arbeid i 2003

- Samarbeide med Bergen kommune for utvikling av en modell for vassdragsforvaltning i kommunen
- Delta aktivt i arbeidet med reguleringsplan for Nesttun sentrum
- Holde løpende kontakt med Statens vegvesen, Fylkesmannens miljøvern avdeling og Bergen kommune
- Gjøre ferdig arbeidet i Øvstunstemmen
- Gjøre ferdig arbeidene i sørenden av Store Nesttunvann
- Arbeide for bedret tilgjengelighet til elven
- Gi innspill til reguleringsplaner og utbyggingstiltak som berører vassdrag og grøntstruktur
- Distribuere informasjon til skoler
- Trykke opp en revidert utgave av brosjyren
- Gjennomføre en arkitektkonkurranse
- Sette i gang et skoleprosjekt med premie til beste prosjektoppgave.

Budsjett med handlingsprogram for 2004

Endringer:

- Det ble enighet om at arbeidet ved Store Nesttunvann skal prioriteres og budsjettposten for dette heves fra kr 10 000,- til kr 30 000,-
- Punktet ” Distribuere informasjon til skoler” blir endret til også å omfatte barnehager og videregående skoler.
- Nytt punkt for ”Juniorvannpris”
- NV skal ta initiativ ovenfor Bergen kommune for å få stanset søppelet fra elven ved utløpet til store Nesttunvann, ved å be om renseanordning.
- Ta initiativ til å lage et fagseminar om vassdraget for skoler og barnehager
Det avsettes kr 5000,- på budsjettet.
- Forslag om å budsjettere med 25 000,- i underskudd (Dette er pengene som NV allerede har fått fra Bergen kommune til å lage mur ved Øvstunstemmen

6. FORENINGENS ARBEID I 2004-2005

Foreningen har i løpet av perioden hatt 10 styremøter.

Medlemsverving

Antall medlemmer er nå 192 Vi har ikke hatt noen aktiv medlemsverveing i perioden

Dugnader

Det er ikke gjennomført dugnader i regi av Nesttunvassdragets venner i 2004 – 2005

Foto-og illustrasjonsdokumentasjon

Vi arbeider for å lage en dokumentasjon med luftfotoer, og illustrasjoner av Tor Sponga. Dette er materialer som kan være til hjelp for å vise hvilke kvaliteter vi ønsker skal fremheves i vassdraget. Dokumentasjonen vil også vise hvilke skader vassdraget blir påført i dag. Denne dokumentasjonen vil være nyttig å bruke når vi skal selge våre argument i forhold til "Forvaltningsplan for vassdragene i Bergen". Det er søkt om kr 50 000,- fra Bergen kommune til prosjektet

Forvaltningsplan for vassdragene i Bergen

Administrasjonen har i disse dager utarbeidet "Forvaltningsplan for vassdragene i Bergen". Byrådet vil i sitt første møte vedta å legge planen ut på høring. Planen er et stort og flott dokument. Vår oppgave er å komme med nye innspill som sikrer mot ytterligere forsøpling, nedbygging og skader på vassdraget og at vassdragenes kvalitets blir fremhevet og tilrettelegges for rekreasjon.

Stemmen ved Midtun skole

Etter at tersklene i elvene ble satt opp har strømmen revet ned flere store steiner i en av tersklene. Statens vegvesen er kontaktet og de lovet at de skulle sette steinene på plass igjen. Vegvesenet skulle også rydde nedover vassdraget etter anleggsvirksomheten. Det nederste trinnet er fortsatt for høyt til at fisken kan komme opp. Statens vegvesen har uttrykt at det var ingen betingelse at fisken skulle kunne svømme opp gjennom tersklene.

Øvstunstemmen

Muring av stein, tilkjøring av matjord og såing av plenen ved Øvstunstemmen ble gjort i løpet av våren 2004. Den offisielle åpningen skjedde av byråd får Teknikk og miljø Nils Arild Johnsen den 25 juni. Midtun skoles musikkorps og mange fremmøtte skapte en hyggelig ramme rundt åpningen.. Tidligere toppsvømmer Ørjan Madsen som vokste opp og lærte og svømme i Øvstunstemmen, holdt en tale hvor han fortalte om hvor viktig det var å ha et levende vassdrag i sitt nærmiljø. Følgende ble tildelt diplom for å ha bidratt med godt samarbeid og billige tjenester: Entreprenør Heldal og sønn, Haugsdal Transport, RagnSells, Fana Stein og Gjennvinning, Statskog og Riss Landskap AS. Mesta AS og Statens vegvesen. I sommer ble området svært mye brukt til bading og fritidsaktiviteter.

Vi har søkt det lokale næringslivet v/ Kaffehuset Friele, Frank Mohn AS om økonomisk støtte til arbeidet med Øvsttunstemmen. Frank Mohn har ikke svart på søknaden tross flere purringer. Kaffehuset Friele A/S har gitt muntlig tilsagn om at de kan bidra med kr 25. 000,- til en bro over elven ved stemmen. "Gamle Øvsttun vel" har gitt uttrykt for at de ikke ønsker en ny bro ved Øvsttunstemmen. Det gjenstår fortsatt muring av en mur i kanalen. Vi har fått midler fra Bergen kommune v/ Vann og avløpsseksjonen til dette arbeidet.

Store Nesttunvann

Målet er å gjøre området ved Store Nesttunvann til et attraktivt friluftsområde for nærområdet til Nesttun Sentrum. Ved flere dugnader fra mai til september ble vegetasjonen langs vannet ryddet og tynnet. Takket være bruk av en større flisekutter lånt av Henning Gjerde er mesteparten av kvistene ryddet vekk. Veivesenet har lagt opp masser til en voll langs gangstien. Vollen har blitt litt for høy. Vollen er nå senket. I tillegg må det tilføres et nytt topplag av bedre kvalitet. Bergen kommune ved Grønn avdeling har lovet å bidra med gressfrø til tilsåing av vollen. I 2004 håpet vi å få videreført planene ved bl.a. å bedre tilkomsten også for rullestolbrukere, opparbeide sti langs vannet, trebrygger, og rasteplass med bord/benker og lekeapparat. Tross for at styre satte av midler til dette formålet i budsjettet er det ikke gjort noe med dette.

Flomsikring

Som kjent var det to store flommer i vassdraget høsten 2006. Fylkesmannen i Hordaland har bevilget kr 500.000 til Bergeren kommune til utarbeidelse av en plan som kan beskrive flomsikringstiltak slik at ikke noe lignede skjer i fremtiden.

Nesttunvassdragets venner har tatt initiativ til en utredning som blant annet peker på følgende tiltak for sikring mot fremtidig flom:

- Tapperører fra Grimevannet erstattes med et med større slukeevne og ny automatisk reguleringsluke
- Ny automatisk tappeluke i Myrdalsvannet.
- Endring av tverrprofilen i elveløpet mellom Nesttunvannet og Hopsvannet på kritiske punkter
- Terskelen under Hopsbroen senkes og det foretas opprensning under den gamle jernbanebroen i enden av Hopsvannet.
- Ny damluke i demningen ved Hopsfossen med tanke på etablering av laksetrapp.

Vi har engasjert BKK for å kvalitetssikre utredningen.. Utredningen vil bli bekostet av Frank Mohn, Teigland Eiendom og Zurhaar & Rubb Eiendom. Bergen kommune har i ettertid vist interesse for vårt forslag og vil kontakte BKK. Nesttunvassdragets venner er med på alle møter med Fylkesmannen i Hordaland og kommer med konstruktive forslag.

Vi har også bedt Norges Vassdrags og Energidirektorat (NVE) å avklare en rekke ansvarsforhold vedrørende drift av fallrettighetene i vassdraget i forhold til Vannressursloven. Vi har nylig fått et generelt svar som påpeker at vi som interesseorganisasjon kan ha rettslig interesse i forhold som gjelder forvaltning av vassdraget.

Grimevannet

Grimevannet blir ofte tappet helt ned og elven fra vannet til Nesttun er i sommermånedene nesten helt tørr. Jim Heldal har hentet fram dokumentasjon om regulering av Grimevannet. Vannstanden som kan reguleres med 1 meter, blir i dag regulert med minst 3 meter. Dette er ulovelig og fører til stor skade for livet i og langsmed vassdraget. Byråd for miljø og byutvikling er tatt med på en befaring fra helikopter for å vise vassdraget i sin helhet. Pressen har også vært på befaring med helikopter.

Myrdalsvannet

Det er planlagt en parkeringplass for ca 50 biler ved innkjørselen til Myrdalsvannet. Det er ventet at denne vil bli realisert i forbindelse med at gang og sykkelveien langs med Totlandsveien blir realisert i 2006-2007. Turveien langs Myrdalsvannet og en sløyfe øst for vatnet er ferdig opparbeidet. Det samme er turveien fra Myrdalsvannet opp Kubakkane mot Totland. Området er mye brukt, men tilrettelegging for parkering er sterkt savnet. Myrdalsprosjektet følger opp dette arbeidet på en god måte.

Det er fortsatt sterk nedtapping av vannet i nebørsfattige perioder. Dette er svært skjjemmende estetisk og skaper dårlig forhold for fritidsaktiviteter som bading. Det er også svært skadelig for fiske og dyrelivet i og langs med vannet.

Midtun bro

Vi har fulgt opp kontakten med Mesta og Statens vegvesen om opprustning og gjennoppbygging av Midtun bro. Riss Landskap har for egen regning en prosjektbeskrivelse med kostnadsoverslag for rehabilitering av området ved Midtun bro. Heldal og sønn og Nesttunvassdragets venner har gitt innspill til planarbeidet. Planen innebærer at steinbroen kommer fem i sin opprinnelige form med flere utløp og grøntområder rundt. På grunn av at området er regulert av to reguleringsplaner og manglende økonomi hos Statens Vegvesen er dette arbeidet foreløpig stilt i bero.

Kloakkering i Helldalen

Dette er også en sak vi har jobbet mye med. Det er registrert flere punktutslipp og til dels store forurensninger i elven gjennom dalen som må stoppes. Det har vært møte/befaring med Bergen kommune v/VVA, og det er gitt klare føringer for å oppgradere anlegget og forlenge det fram til Helldal skole. Dette vil øke kapasiteten på kloakkenttet vestentlig med påfølgende forbedring av vannkvaliteten.

Innspill, allianser og påvirkning i viktige saker som vedkommer vassdraget

Kommuneplanens arealdel

Foreningen sendte i 2000 en fyldig uttalelse til kommuneplanens arealdel 2000-2011. Med henvisning til våre innspill vedtok bystyre blant annet følgende

”Med bakgrunn i vassdragenes flerbruksverdi og kommunens plikt til å vurdere potensielle flom- og erosjonsproblemer, vil kommunen utarbeide en Forvaltningsplan for vassdragene i Bergen. Vassdrag har en flerbruksverdi som omfatter bl.a. landskapselement, ressurs for rekreasjon/friluftsliv, biologisk mangfold, kulturminner ...”

Det er med glede vi registrerer at arbeidet med forvaltningsplan for vassdraget er startet opp.

Vedtak i bystyre sak 392-01 Reguleringsplan for Nesttun syd:

”All videre planlegging og gjennomføring av tiltak som berører Nesttunvassdraget og biologisk mangfold, skal gjøres i nært samarbeid med Nesttunvassdragets venner og fiskeribiologisk kompetanse.”

Reguleringsplan for bybane

Vi har gitt en fyldig uttalelse til oppstart av reguleringsplan for bybane for parsellen Hopsbroen – Nesttun. Vi ønsker å lage forbindelse mellom lille- og store Nesttunvann slik det var tidligere. Vi ber også om at innvirkningen på store Nesttunvann blir minimalisert. Vi har kommet med innspill til blant annet et turveisystem langs med Nesttunvann parallelt med bybanen og en gangbro på Hop. Dette er det blitt tatt hensyn til i reguleringsplanen.

Reguleringsplan for Nesttun sentrum.

Det er gitt uttalelse til ”Oppstart av reguleringsplan for Nesttun sentrum”.

Oppsummert punktvis mener Nesttunvassdragets venner reguleringsplanarbeidet for Nesttun sentrum må ivareta følgende:

1. Det må legges opp til at deltagelsen i reguleringsplanarbeidet er så bred som mulig, og at Nesttunvassdragets venner blir representert i styringsgruppen for det videre planarbeidet.
2. Visjonene fra prosjektet ”Nesttun mot år 2020” stilles ut og det mobiliseres til minst et stort folkemøte, hvor alle inviteres til å delta og komme med sine synspunkter.
3. Arealet for reguleringsplanen utvides til å omfatte hele Lille Nesttunvann og landskapsrommet rundt, for å sikre dette. Se vedlagte kartskisse.
4. Styrking av den grønne aksen Nordåsvannet, Ramstad gård, Lille- og Store Nesttunvann, Sandalen og videre mot byfjellene, ved reetablering av kanalen mellom Lille – og Store- Nesttunvann. Se vedlagte kartskisse.
5. Åpne opp Nesttunelven gjennom Nesttun sentrum ved å rive eksisterende parkeringshus. Nytt parkeringsanlegg planlegges lagt i fjell.
6. Regulere vannstrengen langs Nesttunelven og strandsonen til Store- og Lille Nesttunvann til *Spesialområde vassdrag, biologisk mangfold* i henhold til Pbl.§25-6.
7. Det anlegges en gangsti langs vestsiden av Store Nesttunvann. Se vedlagte kartskisse.
8. Bensinstasjonsområdet mellom Store og Lille Nesttunvann omreguleres til offentlig formål og park. Søndre del disponeres blant annet til barnehage og kulturhus, og nordre del til parkområde og vannvei.
9. Elven må ikke bygges ned sør for Nesttun Senter, jfr. diskusjon om kulturhus i dette området.

I møter med planmyndighet og Nesttun senterforening har vi understreket at reguleringsplanen klart bør uttrykke at det er et overordnet mål for planen å få frem kvaliteter i vassdraget. I utbygging av fondveggen har vi uttrykt ønske om at deler av grønstrukturen kommer frem mellom boligene.

Reguleringsplanen for Nesttun sentrum er vedtatt av bystyret. I vår høringsuttalelse argumenterte vi for at Nesttunelvns kvaliteter i større grad burde fremheves. Vi påpekte også at grøntområdene rundt Store og Lille Nesttunvann burde oppgraderes og gjøres tilgjengelig for publikum. Den gamle ”Uldvarefabrikken” mente vi også burde rehabiliteres og taes i bruk til egnet formål.

Forslag til reguleringsplan gikk inn for at Parkeringshuset ”kuttet” mot nord med ca 7 meter slik denne delen av vassdraget blir åpen. Etter forslag fra Nesttun sentrumsforening vil man utrede alternativ vei utløsning for Sundts vei i Nesttunveien. Forslaget fra Sentrumsforeningen innebærer at en eventuell ny vei legges over området syd for Lille Nesttunvann, langs strandlinjen til Lille Nesttunvann mot rundkjøringen på Nesttun. Vi har argumentert mot en slik løsning.

Den gamle ”Uldvarefabrikken” ble erklært bevaringsverdig og det foreligger konkrete planer for at bygningen brukes til kulturaktiviteter.

Planer for Nesttunvassdraget

Vårt innsamlede historiske materiell om blant annet fallrettighetene i vassdraget er oversendt Bergen kommune v/Grønn avdeling. Vi avventer videre behandling av dette hos de. Materiale som vi har samlet inn om vassdraget har også vært benyttet av Norsk Natur Informasjon for utarbeiding av plan vedr. flomproblematikk på Nesttun. Vårt historiske materiale om hvilke bestemmelser og avtaler som gjelder for regulering av vassdraget er oversendt kommuneadvokaten som ser på saken.

Tiltaksplan for Nesttunvassdraget

Det er laget tiltaksplan for Nesttunvassdraget for Bergen kommune ved vann og avløpsseksjonen. Planleggerne har i sitt arbeid benyttet materiale innsamlet av oss. Det er kartlagt store utslipp flere steder. Vi vil være pådriver for å påskynde arbeidet med bl.a. kloakksanering.

Forslag til gangveier langs deler av Nesttunvassdraget

NV har sendt brev til Bergen kommune med kart som viser forslag til gangstier langs Store Nesttunvann. Vi har bedt om at det ved planlegging av bybanen taes hensyn til forslaget.

Innspill til oppstart av reguleringsplaner langs deler av vassdraget

Vi har kommet med innspill til oppstart av reguleringsplan for boligutbygging på Øvsttun og på Ramstad gård. I vårt innspill til utbygging av Øvsttun påpekte vi at det var viktig at turveisystemet fra Øvstunstemmen gjennom det planlagte boligområdet ble ivaretatt og det ble frigjort områder til slik at deler av grønnstrukturen ivaretas. Vi gikk også inn for at man bygde en barnehage i området. Dette er delvis tatt hensyn til i vedtatt reguleringsplan

Ramstad gård er et viktig grøntareal som i dag blir mye brukt av barn til lek. Det er også en del av en grønnstruktur som går fra Nordåsvannet, Ramstad gård, Kloppedalsmyren, Lille og Store Nesttunvann og Sandalen/byfjellene. Vi uttrykte bekymring for at en for sterk fortetting av dette området vil belaste Sundtsvei for mye og fremtvinge en annen utkjørsel i Nesttunveien. En evt. ny utkjørsel i Nesttunveien vil kunne skade strandlinjen til lille Nesttunvann.

Reguleringsplanen for Ramstad går har latt vente på seg. Reguleringsplanen for Øvsttun er vedtatt.

7. ØKONOMI

Det er ikke sendt ut krav om medlemsavgift til medlemmer i 2005. Dette skyldes at man hadde et ønske om å lage ferdig en ny informasjonsbrosjyre som fulgte med bankgiro innbetalingen. Når informasjonsbrosjyren ikke ble ferdig ble heller ikke innbetalingsblanketten sendt ut.

Regnskap 2004-2005

Inntekter :

Budsjett 2006

Medlemskontingent	13850,00	15 000,00
Fylkesmannen	0,00	0,00
Tiltaksmidler	0,00	0,00
Fylkeskommunen	25 000,00	20.000,00
Bergen Kommune	0,00	0,00
Bydelen	15 000,00	10.000,00
Andre tilskudd	0,00	0,00
Gaver	0,00	0,00
Renter konto 3411.18.19000	574,00	500,00
	39 424,00	45.500,00

Utgifter:

Leie lokaler	0,00	1 000,00
Fotodokumentasjon	0,00	0,00
Kart og skisser	16.602,87,00	15 000,00
Fiskekartlegging	0,00	0,00
Analyser	0,00	0,00
Filmdokumentasjon	0,00	0,00
Hjemmeside	390,60	2 000,00
Øvsttunstemmen	0,00	0,00
Store Nesttunvann	0,00	10 000,00
Dugnader	0,00	5 000,00
Fuglekasser	1550,00	0,00
Premie skoleprosjekt	0,00	0,00
Kontorrekvisita	0,00	1 000,00
Medlemsfolder	0,00	10 000,00
Kopiering etc.	9 965,45	5 000,00
Kopiering av årsmelding	500,00	500,00
Årsmøte	500,00	2 000,00
Tidsskrifter bøker	0,00	100,00
Møter kurs etc.	3 262,00	5 000,00
Porto	1498,04	2 000,00
Annonser	0,00	2 000,00
Andre kostnader	425,00	1 000,00
Bankomkostninger	69,00	100,00
	37 062,96	61 700,00
Underskudd	2 361,04	-16 200,00

Balanse :

Bank 3411.18.19000 pr.31/12-05	153 569,13
--------------------------------	------------

7. Arbeidsprogram for 2006

Handlingsplanen (jfr.pkt.5) trekker opp rammene for foreningens virksomhet. I 2006 ønsker vi å prioritere følgende tiltak:

- Samarbeide med Bergen kommune for utvikling av en modell for vassdragsforvaltning i kommunen.
- Delta og være pådriver for å restaurere tidligere Øvstun bro og området rundt i samarbeid med Statens vegvesen og grunneiere i nærmiljøet
- Holde løpende kontakt med Statens vegvesen, Fylkesmannens miljøvernavdeling og Bergen kommune
- Gjøre ferdig arbeidet i Øvstunstemmen med oppmuring av mur som er rast ned
- Gjøre ferdig arbeidene i sørenden av Store Nesttunvann
- Arbeide fortsatt for bedret tilgjengelighet til elven
- Gi innspill til reguleringsplaner, flomsikringstiltak og utbyggingstiltak som berører vassdrag og grønstruktur
- Distribuere informasjon til skoler og motivere de til å bruke vassdraget i undervisningen
- Trykke opp en revidert utgave av brosjyren
- Sette i gang et skoleprosjekt med premie til beste prosjektoppgave
- Fullføre foto og illustrasjonsdokumentasjonsarbeidet med Tor Sponga